

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьте:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 5
ул. Ліндого. — Експедиція
місцева в Агенції Соколовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Празник лібералізму.

В неділю, 14. мая минуло трицять літ від хвилі, коли ліберальні Німці австрійського парламенту, будучи при повній власті, наділили австрійські народи «ліберальним» законом для народних шкіл. З того часу народна школа вишпала з під управи церкви і духовенства, а дістала ся під управу держави і єї світських властей. З того часу дістала ся і народна школа в Галичині в руки краєвої шкільної ради.

Хоч §. 1. нового шкільного закону містив в собі постанову, що народна школа «має подбати о морально-релігійне вихованє молодєжи», то таки нова організація цих шкіл успіла звільна відсунути шкільну молодіж подальше від основного поучання правил християнсько-католицької віри і етики, від релігійних практик і в загальї від впливу церкви на шкільну молодіж. Іменно §. 2. нового закону, котрим народну школу зроблено приступною для всіх віроісповідань, доконав того, що християнсько-католицька молодіж зіткнула ся ближше з молодєжию протестантською та жидівською, а се зближенє не могло полишити ся без уємних впливів на єї віру і етику. Німці з того часу хвалились самі, що сей новий шкільний закон видер шкільну молодіж з обнятий церкви, котру они уважали за головну перешкоду всякого «поступу» в ліберальнім або безісповіднім значіню сего слова.

За ліберальним законом шкільним пішли відтак другі ліберальні постанови мен-

честерської школи, що поставила собі за принцип: «Економічно слабший най гине в користь економічно-сильнішого і проворнішого». Небавом відтак видано закон о свободнім обороті гроша, одно, що о свободі лихви, та третій ліберальний закон о свободній ділежї селянських ґрунтів, відтак закон о вільній конкуренції ремесла і всяких підприємств фахових ремісничих в користь нефахового, але могутого капіталізму.

В роботі тій була добре обдумана система, що змагала до розстроєня християнської суспільности, до релігійного індіферентизму, масонства, вольнодумства і чистого матеріалізму. Давний суспільний патріархальний лад з опікою над меньшим та слабшим зруйновано, а натомість поставлено принцип: розживай ся, богатись, збирай гріш, уживай; меньше о те, в який спосіб і з чиею кривдою. Буря переростає збіже, бо сильніший. І тобі свободно нищити все і всіх довкола, коби лише тобі було добре...

Нині, по трицяти літах ліберальної господарки на поли духовім і економічнім, видкі плоди ліберальної ери. З одного боку станули з собою до борби капіталізм і праця, з другого боку — моральна гниль з чеснотою. Нині варта проте і згадати імена тих великих мужів з 60-их років, що в віденськїм парламенті дали почин до сеї пошести, охрещеної «лібералізом». На чолі їх стояв міністер Гаснер, а сателітами єго в шкільній дебаті були кн. Карло Аверсберг, Ліхтенфельс, Рокитанський, Гіс-

та Гартіг. Віроісповідної школи боронили кардинал Равшер, кн. Шварценберг, Гассер, Цвергер та ґр. Лев Тун. Їх названо тоді реакціонерами, ультрамонтанами та конкордатниками в протипоставленю до тих ясных «звїзд», що явились тоді на овиді австрійського парламенту яко віщуни раю, що мав вирости з заініційованого лібералізму.

Нині, по 30-ти літах ліберальної ери, нема кому обійти ювілей лібералізму. З ліберального сторонництва остали лише руїни. Нема навіть кому відограти ролі Марія на звалищах. Менґер, Перґельт, Функе, Грос, Носке, Пфєрше — се самі пігмеї, недобитки колишних Мільфельдів, Унґерів, та ще жиючого Пленера. Fuimus Troes! — можуть собі нині сказати псевдоліберали німецькі на вид факту, що на їх курульських кріслах засіли антисеміти, католицькі людовці та націонали, котрих програма бодай тим лучша, що они виповіли службу лібералізму, а звільна змагають навіть до висвободження суспільности з вавилонської неволі, та з дому роботи — Ізраїля...

Празник лібералізму австрійського дуже сумний...

З політичного поля.

З соймів закрито 13. мая каринтійський. Краєвий бюджет виказує 1,539.000 зр. видатків, а 302.745 зр. доходів. Недобір 1,236.255 зр. рішено покрити додатками краєвими, а суму 32.811 зр. податком від пива.

В крайнєм соймі вніє пос. др. Майоран, завізвати правительство до заснованя виспого

2

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

„Конкурс на мужа“

штука в 5. актах

з міського побуту.

(Дальше.)

СЦЕНА IV.

ТІЖ, НАТАЛІЯ, ЛАЧКОВСКИЙ, КОСОРИГ, пізнійше ТРЕТЯК.

(Веселе товариство чути єще з надвору, Андрій відчиняє двері).

СЛАВЦЯ. Вертають вже тіточка.

РАЛЕВИЧ. І здаєсь не сама.

ЛЮБІНА. Візита в таку пізну пору?

Се може хіба Наталя собі дозволити!

НАТАЛІЯ (показуєсь в дверях в дорогій ротунді і в хорошім візитовім строю). А мої дорогі вуйство? (витаєсь).

ЛЮБІНА (витаючись). Дайже тобі Боже в день твоїх імянин щастя, здоровля і всякого блага: щобиє найшла як найскорше своє щастє.

НАТАЛІЯ. Дякую сердечно; за щастєм не потребує шукати, бо так, як тепер, чую ся зовсім щасливою.

РАЛЕВИЧ (витаючись). Дай Боже, щоби на другий рік ми вже застали тебе дома; а щоби тобі не було скучно сидіти між чотирма етінами, се я вже о те постараю ся.

НАТАЛІЯ. Даруйте дорогенькі, що мене не застали; я не дуже вірила в ваш приїзд, а ще менче в вашу місію.

РАЛЕВИЧ. Я звик, що-б мене розуміти поважно — і з тобою я не мав наміру шуткувати.

НАТАЛІЯ. А зо мною не можна про замуже поважно говорити!... (представляючи). Пан Лачковський, директор банку на вільній стопі.

РАЛЕВИЧ. Се справді рідкість в наших часах.

ЛАЧКОВСКИЙ. Куріозум, неоправдане? Але пані Наталя думала в значіню церковного права, що я неугнутий поклонник вольного стану.

НАТАЛІЯ (дальше представляючи). Вуйко Ралевич, начальник суду — пан Косоріг, кандидат сьвященничого стану і кандидат «до взятя» на мужа.

КОСОРИГ (кланяючись). Хотяй до взятя, (стискає Рал. руку) а стратив вже три сьвячени не можучи найти своєї акціонarki.

НАТАЛІЯ. Деж наш славнозвісний гуморист, що мені нині представили в льожі? Як єго імя?

ЛАЧКОВСКИЙ. Пані завзялись забувати єго, але се імя, що звісне ширшій публиці.

РАЛЕВИЧ. Кого маєте паньсуво на думці?

КОСОРИГ. Нікодима Третяка. Він згубив цвікер висідаючи з повозу. Але от, вже надходить.

СЦЕНА V.

ПОПЕРЕДНІ — ТРЕТЯК.

ТРЕТЯК (іде; Андрій накрив вже стіл, всі сїдають).

НАТАЛІЯ. Сюди, сюди, пане редактор, до товариства. (Андрій вносить кипячий самовар, Третяк поспішає за ним, Наталя представляючи). Пан Нікодим Третяк — мої вуйовство, моя своячка.

ТРЕТЯК (кланяючись). Перепрашаю сьвітле товариство, але в моїх духових вікнах повивкивались пиби — тільки рами лишились в нащадку (показує опрау цвікера). Хотяй не

буду видів з ким маю честь познакомитись, рад би я бодай знати.

НАТАЛІЯ. Паньство судейство Ралевичі... своячка, панна Ярослава.

ТРЕТЯК (кланяєсь в иньші сторони, Ралевич підходить і подає єму руку).

СЛАВЦЯ (до Андрія). Подайте крісло Андрію! (Андрій подає, Третяк мало що не сів по за крісло).

НАТАЛІЯ (зводячи розмову на иньший темат). Невже вуйку! Так ви завзялись висватати мене доконче.

РАЛЕВИЧ. І думаю, що се мені удасть ся.

КОСОРИГ. Очевидно той буде мати першєнство, хто скорше зголосив ся...

ЛАЧКОВСКИЙ. Мусить зголоситись з відповідним вкладковим капіталом до такого ризиковного підприємства, як подружє.

ТРЕТЯК. В ідеальнім подружю не відгривають ані час, ані гроші жадної ролі. Воно мусить звязатись золотими ниточками любовної вонни.

НАТАЛІЯ. Я дивлю ся на подружє зовсім з иньшої точки. Свою вільність, своє незалежне становиско я научилась цїнити над все на сьвітї. А коли би я мала віддатись, то лише за такого мужчину, який давав би мені запоруку, що не буде наставати на неї.

РАЛЕВИЧ. В чім жеж лежить ся твоя свобода?

ЛАЧКОВСКИЙ. Щоби мати на кождий сезон по три нові туалети і капелюхів, кілька днів в тиждни. В зимі карнавал, в літі купелі.

НАТАЛІЯ. Ви судите женцин дуже поверховно. Хочу мати свободне поле для самостійного діланя.

краєвого суду в Любляні для Країни, Каринтії і стирийських повітів, заселених Словінцями, Марбурга і Цілеї. На цілі меліорацийні ухвалено зятягнути 4% позичку в сумі двох мільонів з 50-літньою амортизацією.

В ческім соймі дебатовано над переведенням державного закону о постановах що до ділежи селянських спадщин середної величини. Проекту краєвого закону сойм не прийняв. Пос. Подліппи поставив інтерпеляцію до правительства в справі прилучення передмість до Праги.

В долішно-австрійськім соймі не явили ся в суботу і в понеділок посли ліберальні, націоналі і більшої посілости. Суботнійше засідане було посвящене дебаті над протестом проти зрішення адміністративного трибуналу, котрий в своїм часі орік, що віденська громадека рада не уповномочена давати з міських фондів запомоги на будову костелів, позаяк «се не суть інституції для загальних громадських цілей». Позаяк сю справу порушив в своїм часі в міській раді радник Бруннер (жид), то і вся дебата в соймі була звернена проти жидів. Люеґер і о. Шайхер ужили собі на Ізраїлю, а Греґорі і Шнайдер супровожали їх драстичні виводи відповідними глоссами. Др. Люеґер сказав більше-менше таке: Адміністративний трибунал «обрізає» права міської ради, не подумавши, які наслідки буде могло мати его зрішене. Позаяк всякі фахові школи, ремісничі, купецкі та промислові не служать загальним цілям міста, а лише поодиноким людям, то місто не управлене удержувати їх. Оно не управлене запомагати своїми фондами і шпиталі, дома байструків і купелі, в котрих жиди купають ся, бо се все не служить загалови жителів Відня. Чого п. Бруннер не протестував проти запомог, які місто дає на протестантські костели, або на огороди, де проходжуєсь жидова? Таке зрішене адміністративного трибуналу можливе лише в Австрії. Кажуть, що судії наші рішають всі справи об'єктивно? Я в се не віру. В Китаю надягають люди короткі чобітки, щоби ноги їх скопляли, а наші юристи морочать свій ум римским правом і не в силі відтак видати здорового суду. В нас зве ся сей судія «добрим юристом», що з чорного робить біле. — О. Шайхер сказав: Ми зжидоватіли! Шляхна наша повзає перед жидами на животах, історичні памятки наші находять ся в музею Ротшільда, міста і села платять дань жидам, що на біржи означують ціну збіжа. Жид — нероба, а богач. Котрий з них працює, сей бідний. Они засіли вже наш католицкий університет і наші християнські

фондації, як шпиталі, дома убогих і т. д. На зрошеній кровю предків наших землі розсідають ся жиди чим-раз ширше. Проч з ними!

Угорський сойм прийняв в суботу новий регулямін, а 15. мая (в понеділок) Сель заклав сесию. Нова сесия буде сейчас відкрита, а в вій буде обовязувати вже новий регулямін.

Угорські дневники морочать собі ще заєдно голову формулою Селя. Деякі з них жадають уступленя ґр. Туна або д-ра Кайцля яко головного виновника теперішньої колізії. В найлучшим случаю — кажуть они — Угорщина могла би згодити ся на status quo в банківій справі. На мериторичні зміни в самій митово-торговельній угоді Угорщина не пристане. Рівнож не згодить ся угорське правительство на продовжене угодової провізорії. Наколи до Зелених съвят Австрия не пристане на ті услівя, то Угорщина поладнає свої торговельні відносини самостійно! Так говорить орган Селя, Pesti Hirlap. Другі дневники мають надію, що ґр. Голуховський зможе ще вирівняти теперішні суперечности. В відповідь на сі виводи (ultima) угорської праси каже австрійська неопозиційна праса, що ані ґр. Тун, ані его наслідники, ані австрійський парламент не в спроможности полівити Угорщині, та що треба буде або вернути до умови в Ішлю, або в банківій справі пристати на status quo ante з речинцем до 1903 року, в котрім експірує і угода.

Сербський король Александер обїздить західну частину свого королівства. Нарід витає его всюди з одушевленем.

Межи президентом Трансвалю, Кріґером, а англійским намістником Капштату навязані переговори для мирної полагоди існуючих суперечностей.

Справа залізної дороги, яку Цециль Родес хоче повести з полудневої Африки до північної, поступила о один важний крок наперед. На полудни шлях залізницї іде до Бульвапо, столиці Родезії, краю, названого після Родеса, а на півночи в Египті добудують єї небавом аж до Хартума. Цециль Родес хотів для непобудованої доси середньої части сих двох ліній позискати ґваранцію доходів від англійського правительства. По довгих пересправах се правительство відмовило рішучо ґваранції. Але підприємчивість Родеса не зрадила ся тим ні раз. Він звернувся до цїсаря Вільгельма. Богато сподївав ся від енерґічного німецького монарха, але зискав дуже мало; одержав лише дозвіл повести телеґрафічну сїть через німецькі посілости, а що до залізницї, цїсар Вільгельм не дав

ані кредиту, ані ґваранції. Цециль рішив ся допомогти себе своїм власним кредитом. Фанатичне довіре, яке мають в Англії всі его підприємства, достарчило єму в короткім часі 10 мільонів фунтів штерлінґів для африканських підприємств. Очевидно, що така кольосальна сума не зібрала ся легко і самохіть. Але Родес не д рмував. На зборах акціонарів розложив видатки на кілька літ, представляв користи нової лінії, і пламенними доказами а попертими словами малював богатства нових країв, які нова залізниця має отворити для експлоатації. Особливо покладає мінералів а іменно золота і дорогих камінїв лещуть хіть англійських богачів.

НОВИНКИ.

Великий Фестин получений з фантовою лотерією в Перемишлі відбуде ся на річ. Бурсі ім. св. О. Николая для 4. червня с. р. На той фестивал задалегідь всіх Русинів і гостей, місцевих і замісцевих, а навіть і з найдаліших сторін запрошують перемискі Русини. Фестиновий комітет сподїває ся того дня величезного зїзду Русинів в Перемишлі, сподїває ся прогулькових партій в великій масі з Мостиск, Судової Вишні, Яворова, — вибирають ся, як мило зачуваємо, гості зі Львова, Стрия, Самбора, Дрогобича і Сянока; за тими князгородами, пійдуть, маєм милу надію, і другі міста й місточка, села й оселі, так що на саму думку зрадіє серце Володимира і Володимирка в небі, а фестивального комітету на землі. Зі своєї сторони починить комітет всякі приготування, щоби тільки таких гостей як найдостойнішше прийняти. Богата лотерія, з котрої кожний гість винесе якусь памятку до дому, добрий буфет в заряді добірних пань, Сянова хрустальна вода (до купелів розумієсь) музика, співви, ракети і т. д. і т. д. На вид такої всенародної забави, гадаєм, ні одна душа руска того дня, т. є. 4. червня не витримає дома. А хто би — що не дай Боже! не міг прийхати; зволить бодай звістку о собі подати (адресуючи до Бурси св. О. Николая в Перемишлі) на знак рускої народної солідарности. Хто би хотів в легкій спосіб позбутись якого фанту з хати, хотий би живого, може також прислати, бо комітет постановив того дня не робити жадної ріжницї. Початок о год. 3. по полудни!

— **Студенти львівської політехніки**, що їх арештовано в неділю на виставовій площі мимо сего, що показували свої легітимацийні карти — внесли жалобу до ректорату, аби поробив відповідні кроки в справі потягнення до відвічальности комісаря Лисаковського.

— **Пятнистий тиф** — як відомо з часописей — лютить ся в Дідилові звиж двох місяців і годі его викоринити, хоч навіть намістництво що два тиждні зсилає своїх асистентів. Дивне се, що тепер, при теплих весняних днях, тиф набирає острійшого характеру, а випадки смерті як і

КОСОРІГ. Деж є більше поля, як на селі? Чоловік не знає жадних приписів, ані мусу, ані години. Приміром съвщеник, еслиб мав власне село, і був там парохом — був би безграничним паном.

НАТАЛІЯ. Говорим про жіноцтво не про съвщеництво.

КОСОРІГ. Муж а жінка — по моїй думці одно. Як съвщеник безграничний пан, так его жінка безгранична пані.

НАТАЛІЯ. Дві безграничности разом — се закруває на метафізику. Тут на землі мусять бути границі.

ТРЕТЯК (підхоплює). Границі мусять бути і очевидно пан муж має бути тим «ограниченим».

НАТАЛІЯ. Так є. Мій муж мусить бути ограничений. Я хочу мати своє товариство, свої забаганки і пориви, свій власний круг ділани, до котрого не мавби ніхто права мішатись. Хочу доказати съвітови і вам, зарозумілим мужчинам, що дайте тільки жінцині спроможність, а вона зуміє заняти самостійне становище в суспільности.

РАЛЕВИЧ. І чиж не можна би доказати сего при неограниченім мужу?

НАТАЛІЯ. Може би і можна, як би не то-та мужеска зарозумілість. Вона спихає жінцину до вузького кружка домового огнища і хоче мати з неї тільки жінку, маму і господиню.

ЛЮБІНА. Чиж се не досить для жінцини? Ой, моя кохана Наталю, кілька то треба праці, а терпіння, а посвяченя, щоби відповісти тим завданням!

НАТАЛІЯ. Власне для того спихають мужчини на нас се ярмо і роблять нас своїми невільницями. А я не хочу нею бути. Хочу бути

свобідна і самостійна. Если мене вуйку примушуете до подружя, то осьвідчаю вам, що вийду тільки за круглого дурака, супротив якого я не потребувала би боятись о свою свободу.

ТРЕТЯК. З нас трех тепер може кожний сьміло старати ся.

РАЛЕВИЧ. Але хто перший зголосить ся?

ТРЕТЯК (по павзі, в котрій всі три поглядають по собі). Мені не позволяє моє літератке імя...

КОСОРІГ. Мені не позволяє мій стан, що наказує заховати повагу.

ЛАЧКОВСКИЙ. А мені моє становище, бо кажуть: гроші то розум.

ТРЕТЯК. Хіба кладім кабалу?

КОСОРІГ. Або тягнім гудзи.

ЛАЧКОВСКИЙ. Або розпишім конкуре, нехай incognito зголосить ся.

РАЛЕВИЧ. Добре, дуже добре, знаменито! (з укритою радістю). Нехай той «круглий дурак» сам зголосить ся. Подамо оголошене до дневників.

ТРЕТЯК (з комічною повагою. Моя «Стріла» на ваші услуги, ласкава пані, навіть, коли бажаєте, з ілюстраціями.

РАЛЕВИЧ (живо). Жарт на бік, мої дорогі панове. Мущу числитись з заявою моєї сестрінки. Пристаю на єї услівя, бо хочу на кожний спосіб видіти єї замужною. Уложім зараз таки оповіщене.

ТРЕТЯК (витягає нотатку і олувець). Тут є папір і олувець (полапавши ся за ніс) але нема цвікера...

КОСОРІГ. Позвольте, що вас виручу...

РАЛЕВИЧ (диктує). Молода вдова...

ЛЮБІНА. Прошу тебе, таточку, спамятай

ся! Де то пристало з таких поважних річий робити собі такі жарти.

РАЛЕВИЧ (з гумором). Мамочко, ти не розумієш того, серце! Новітні струї життя — якби се сказати — спільні струї суспільних стремлїнь переливають ся в спільні форми суспільної спільности до сполученя суспільностей в одній спільній людкїй суспільности...

ЛЮБІНА (розгнівана). Оголошуватись в газетах, се вже не сенсация, а по просту — скандал! (встає від стола).

РАЛЕВИЧ. Алеж успокій ся, мамочко, не горячи ся! (встав і пішов за нею, говорить тихо). Дайже спокій мамочко. Оголвшене буде incognito — жадного скандалу тут нема. — А я тимчасом напишу до Петрика, щоби він зголосив ся найвідповіднішим кандидатом — і все гаразд буде.

ЛЮБІНА. Якто? Ти хочеш Петрика представити за дурня?

РАЛЕВИЧ. Він сам себе представить. Прецінь він у всіх аматорських театрах перша артистична сила — напишу єму, нехай тут покаже свою штуку. Тоді Наталя рішить ся вийти за него — і цілї моя осягдна.

ЛЮБІНА. І ти перекоаний, що тобі се удасть ся?

РАЛЕВИЧ. Сїдай тільки разом з нами і піддержуй Наталю в тім пляні.

НАТАЛІЯ (показуючи на Ралеви́чів). Так то буває ціле жите в подружю — характери не можуть ніколи вирівнатись.

РАЛЕВИЧ. Але з твоїм то вирівнаєш ся скоро, бо він буде без характеру! (сїдає). Отже зачинаймо стилізувати: «Молода особа»...

ТРЕТЯК. Треба зазначити рід: «Молода жінчина»...

число недужих збільшують ся. Майже кожного дня прибуває 6 до 10 хорих; загальний стан не спадає понизше 50 до 60 недужих. Признати треба, що делеговані лікарі докладають всіх заходів, щоби побороти сего страшного ворога людського здоров'я, але і штука медична показує ся безрадною. Компетентні власті повинні доложити всіх старань, щоби сю пошесть знищити і не дати їй осісти постійно в околиці!

— **Жовнірска буйність.** В Пикуличах під Перемишлем підпоручник з Гороховиць (?) з кількома жовнірами побив майже на смерть бідного господаря Павла Дзюбана. Пригода була така. Жовніри дістали від свого офіцера наказ на полях господарів Йодловського і Козара набрати піску. Властители ґрунтів супротивились сему і зігнали жовнірів з засіяних ґрунтів. Тоді явив ся офіцер на обійстю Йодловського з озброєними в карабіни жовнірами, хвапив за горло Йодловського, а жовнірам велів приложити Йодловському багнети до груди, щоби не ворохнувся. Другі жовніри набрали за той час піску. Сесталося 5. мая 10. мая вечером вертав господар Дзюбан з поля домів. Їго стрінув сей сам поручник, що так розправив ся з Йодловським, з 10 жовнірами. Поручник закликав: то ти пташку! добув саблі і став вививати нею понад головою наляканого Дзюбана. Відтак закликав: Ergreift ihn! Жовніри кинулись на Дзюбана, повалили його на землю і били залізними рикалями. Офіцер кричав заєдно: Убийте сего злодія! На шасте збіглись люди з села і збитого майже на смерть Дзюбана віднесли до хати. Пригода ся зворушила цілу охрестність. А про що свідчить она?

— **Не було ланцюшків.** Дирекція поліції простує вість, подану Słowo-m Pol., будьто придержаних поліцією ексцедентів на католицькім вічч сковано?

— **Щепанік — окрадений.** Дневники віденські доносять, що карманорізи віденські заглянули оноді славному винаходцеві Щепанікови в мошонку, коли проходжував ся задуманий по «англійським огороді». В мошонці находила ся досить значна сума. Наука з того така, що на публичних місцях годі думати над новими винайденнями.

— **Етнографічна мапа Австрії** появилася на днях в книгарській продажі у Відні (Schworella & Neik.). Для сих, що студіють язикове питанє в Австрії, мапка ся дуже інструктивна).

— **Новий обманщик** — сим разом не в нас, а на Угорщині. Є ним посол угорського союму Чавольський, основатель дневника «Egyertetes». Наробивши до 4 мільонів довгів, щез без сліду.

— **Шенерер redivivus.** Не зібравши 10.000 апостатів, Шенерер явив ся на днях в Ляндскроні (в Чехії) на селянським вічч, щоби «надуті» чеських хлопів. Повоювавши фразами: Чесна робота мусить бути винагороджена, міщанство увзгляднене, ремісники заратовані, хлопці двигнені, закінчив Шенерер: «В мені бачите оригінального Німця. Всі поступовці, ліберали та февда-

ли — суроґати. Я кава, они цикория. Я виспий від всіх сих Циганів, Готентотів і Зулюкафрів.

— **Закололи в очи** Прусаків польські бандері, що супровожали архієпископа гнєзненського Стаблевського в часі єго візитації єпархіяльної. Правительство виявило єпископови своє невдоволенє з таких «демонстрацій», а єп. Стаблевський бачив себе спонуканим, видати обіжницю до духовенства, в котрім просить їх не висилати єму на зустріч польських бандерій.

— **Апостазія.** Ost. Rundschau оповіщує, що на днях перейшло у Відні 150 осіб на відро Євангелицької церкви. З Ліберця чеського видалено за границі Австрії пастора Шнайдера з надєньської Прусії за пропаганду реліґійну.

— **Кікерікі** віденський втратив гребінь! Отсе сензацийна вість з віденського бруку. Редактор сего антисемітського юмористичного дневника, Ільґера, визвав на днях якийсь ротмістр на саблі за обиду офіцерського стану і обтяв єму гребінець і кілька котиків. Ільґера положили лікарі на кілька днів в тепле гніздочко, бо на бантах не всидів би.

— **Цар і Стеад.** Англійський сей дневника і ревний голоситель мира в Англії і Америці, редактор окремого мирового дневника, Стеад, удостоїв ся на днях бути на цілогодичній авдієнції у царя Ніколи. Цар дякував Стеадові за миротворну пропаганду, призволив єму скликати в Петербурзі збори і промовляти на них свободно, як сам схоче. Також і Муравєв заохочував Стеада, щоби промовляв без церемонії. Стеад пожалував ся однак цареві, що єго дневник не має дебиту в Росії та що цензура сконфісковала навіть ті примірники дневника, які він вивіз на адресу Муравєва і других достойників. На те сягнув цар з усміхом на поліцію і винявши газетку Стеада сказав: «Що-до мене, то я одержую ваш дневник правильно». Коби в Росії заховано таку чємність проти своїх редакторів, людий науки та університетської молодежи, та коби притім відношено ся з такою терпимістю проти славянських дневників! Росія лише для чужинців уважлива, своїх она топтає брутально і тисне.

— **Новий доктор Айзенбарт.** Наші батьки та діди нераз співали німецьку пісеньку про славного лікаря Айзенбарта: «Ich bin der Doktor Eisenbart, kurier die Leut' nach meiner Art, dass jedes Mittel wirken thut, schwor' ich bei meinem Doktorhut. Отжеж і наше покоління діждало ся свого Айзенбарта і то в Ліоні. Др. Галяварден, 71-літний старець, є гомеопатом. В найновіших часах явили ся в ліонських дневниках такі подяки для него: Я трицять літ був заздрісний на мою жінку і вже намірив єї або себе убити. В тій критичній хвилі звернув ся я до дра Галявардена і заживав через три дні розчин з lachesis (змії). Зразу через тиждень змогла ся заздрість моя ще більше, але нині я вилічив ся зовсім і — люблю мою жінку, неначе би она ніколи не дала причини до заздрости. — Другий пацієнт пише: Я любив ся пристрасно в хорошій молодичці Н. Н. через 5 літ, пропадав

з любови, шалів. По ужитю тих vomica (средства на рвоти), забув я відразу на мою чарівницю, сплю добре, їм з смаком, гуляю і бавлю ся як найлучше в мужеских товавиствах. Др. Галяварден лічив не лише заздрість та любов, але і зависть, лож, наклін до злодійства, карярства, злости і т. д. — Шкода що в нас не було такого гомеопата для всяких Зім, Сенковських, Будзиновських, Кратерів і як они там звуть ся, чи будуть ще звати ся.

— **Осторожно з бензиною!** 15. мая експлюдувала бензина в одній берлінській пральні рукавичок, причім згоріла на вуголь властителька пральні, а двоє дівчат смертельно попарилось.

— **Дрібні вісти.** В Солотвиньськім показала ся нафта в шибі спілки «Мархвіцький, Берґгейм й Бідерман». Як знаємо, в цілім Солотвиньськім показує ся від давна нафта, тож різні фірми позакуповали в околиці ґрунта та позакладали богато шибів. — При перекопуваню дороги від кадетської школи у Львові на Вільці, усунуло ся кілька сяжнів глини і присипало одного робітника; падаючий тягар глини обломив єму обі ноги. — Дня 20. лютого засудив трибунал присяжних в Коломиї Івана Терлецького з Борщєва на кару смерти за те, що вбив він свою сестриницю, а відтак кинув єї в Прут. — В Іспанії, місцевости Бурґо де Осма в провінції Сорія завалив ся оноді в часі богослужєня в переповненій церкві хор, що на нїм було кільканадцять осіб. Кільканадцять осіб є тяжко покалічених, а кількадесять легко.

Телеґрами.

Відень, 16. мая. Вчєра по полудни відбула ся довша кабінетова рада. Предметом єї була угорська угода.

Відень, 16. мая. Нині збирає ся постулятовий субкомітет лївиці. На днях має зібратись новий комітет. Еляборат буде відтак предложений поодиноким клубам лївиці, почім мабуть основа єго буде подана до прилюдної відомости.

Відень, 16. мая. Опозиційні стороництва долішно-австрійського союму порішили вчєра вечером абстиненційну політику.

Відень, 16. мая. Гр. Шенборн оповістив в Vaterland-ї письмо, в котрім боронить свого адміністративного трибуналу проти замітів Люєґєра і других піднесених в соїмі.

Прага, 16. мая. В розправах бюджетових взяли вчєра участь між иньшими предсідатель бюджетової комісії, кн. Фрид. Шварценберг і пос. Крамарж. Кн. Шварценберг заявив: Положенє хліборобів і промисловців невідраднє, позаяк австрійське правительство не старає ся придбати Австрії нові торги збуту. Налєжало би притім подумати і про иньшу систему оподаткованя людности. Соїм чеський трудить ся по змозі. Він не хоче борби і сварів. З німецькими послами обійшов ся соїм благородно. На жаль, в нашій державі існує борба не проти

КОСОРИГ. Отже: Молода женщина...
ТРЕТЯК (скоро). Нема жадного «отже»!
КОСОРИГ (поважно). Алеж се мій додаток...
(пишучи говорить) хороша...
ЛАЧКОВСКИЙ. Маєтна...
ТРЕТЯК. Дотепна...
КОСОРИГ (читає). Молода женщина, хороша, маєтна, дотепна...
НАТАЛІЯ (крізь сьміх). Буде вже, буде тих приложників! Ідїть вже дальше.
РАЛЕВИЧ. Ідїм дальше: «пошукує».
ЛЮБІНА. Фе, се за просто...
КОСОРИГ. Має намір вступити в стан...
ТРЕТЯК. То дуже оклепане. Так будуть голосити заповіді в церкві.
ЛАЧКОВСКИЙ. «Хоче віддати свою руку»...
ТРЕТЯК. Не відповідає станови річи. Скорше вже написати: «хоче взяти руку мужчини», або «омужитись», або хоть «взяти собі мужа», щоби дати вираз, яке становиско має заняти будучий муж.

СЛАВЦЯ. «Позволяє зголоситись».
НАТАЛІЯ. Се як раз відповідне. Тут певно не зголосить ся ніхто, хто має хоть крихітку мужескої гордості.

КОСОРИГ. «Позволяє зголоситись».

НАТАЛІЯ (проводить). «Молодому чоловікові з поважного дому і з добрим вихованєм в цілі заклочєня супружєства. Всі прикмети пожадані, крім розуму, всі вимоги дозволені, крім супружєських обовязків».

КОСОРИГ (скінчивши писати). Се небезпечне зі взглядів моральних.

ЛАЧКОВСКИЙ. Сего не може жаден мужчина прийняти.

РАЛЕВИЧ. Панове, жадних протестів! Знайдуть ся чєй такі, що приймуть сї условини.

ТРЕТЯК. Приняти можна, але додержати иньша річ. (Всі встають від стола).

НАТАЛІЯ (до Трєтяка). О нї, пане, не дам себе підойти. Умію пізнаватись на людях і виберу тільки такого, якого схочу.

РАЛЕВИЧ. Се оголошенє будьте ласкаві, пане редактор, помістити в найблизшій числі вашої «Стріли».

ТРЕТЯК (бере нотатку, кланяєсь). Під знаком?

НАТАЛІЯ. Під знаком: «Конкурс на мужа».
(Трєтяк передає нотатку Косорогові, щоби записав).

ЛАЧКОВСКИЙ. Чи се оповіщенє має справді серіозні наміри?

РАЛЕВИЧ. Зволите сумнівати ся, добродію?

ЛАЧКОВСКИЙ. Сумніваюсь, бо я знав до селі паню Наталію непобідимою поклонницею вольного стану.

НАТАЛІЯ. Таким замужєм не думаю бути звязаною.

ЛАЧКОВСКИЙ. Як виджу, ви вже душею спроневірили ся самій собі. Не знаю, кого тут жалувати; чи того півголовка, що зголосить ся, чи вас, панї, чи тих, що вам се дораджують. Маю чєсть поручитись (кланяєсь, відходить).

КОСОРИГ. А я тут жалую найбільше себе; для панї я стратив третє сьвяченє. Моє поважанє (відходить в глєб).

ТРЕТЯК. Алеж чекайте, панове, не кидайте мене безпомічною серед житейського моря. Без цвікера я не дійду сам до дому! (їде в глєбину)

НАТАЛІЯ (до Люб.). Чи я тут зобидила котрого? Чого ті дивні люди хотять від мене?

ЛЮБІНА. Доки будєш сама на сьвітї, без мужа, доти кождий буде мати до тебе якісь претенсії.

КОСОРИГ (підступає до Ралеви́ча). Я задумую звернути ся до панни Ярослави з моїми стараннями. Буду просити ласкавого добродія підперти мої наміри.

РАЛЕВИЧ (до Косорога). З найбільшою приятністю. Тільки на якийсь час мушу з Наталією виїхати до себе на повіт.

КОСОРИГ. Коли, сли вільно спитати?

РАЛЕВИЧ. Зараз завтра.

КОСОРИГ. На довго?

РАЛЕВИЧ. На кілька днів, щоби довести се незвичайне вінчанє до кінця.

КОСОРИГ. Колиб як найскорше! Мене наглить час. Всеґо чотири неділі до сьвяченя — як не оженю ся, страчу четвєртє сьвяченє.

ТРЕТЯК. Ще остаєсь назначити речинець конкурсу.

РАЛЕВИЧ (до Трєтяка). Речинець як найкоротший. Дурнів не бракне на сьвітї. Найдовше до тиждня.

ТРЕТЯК. Отже за тиждєнь сповнить ся приповідка, що: «дурєнь має щастє». (Кланяючись відходить під боки з Косорогом).

НАТАЛІЯ. Тільки не забудьте оповістити, пане Трєтяк, бо се буває у гєнійальних людий. (Трєтяк кланяєсь мовчки в дверях).

СЛАВЦЯ. Прошу завязати гудз на хустці від носа.

ТРЕТЯК (відвертаєсь до відходу і ударяєсь об одвірки). Маю вже гудз на чолі. Тепер певно не забуду. (Виходить).

Конець I. акту.

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1 го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Німців, а проти Славян. Ми охотні до всякої згоди. Крайній час, щобі знайти спосіб уздоровлення ситуації. §. 14. мабуть не зробить всего. Він мабуть і не компетентний до поладнання чешко-німецького спору. Передовсім треба управити права національних меншостей в других коронних краях Австрії. — Пос. Крамарж сказав: Молодочехи стоять при програмі справедливости. Докази на се дав сойм в теперішній сесії. Абстиненція Німців спинила намірену зміну соймової виборчої ординації, на основі котрої більша посілість одержала би в соймі і краєвих інституціях відповідне заступництво. Кождий Чех мусить в кождім краю знайти спроможність, доходити свого права в рідній мові. Язикові розпорядження були першим кроком на дорозі, по котрій треба іти далі консеквентно, щобі вдоволити справедливі бажання австрійських народів. Тоді аж ті народи будуть достаточо сильні, щобі здержати всякі змагання до розстрою і розслаблення держави.

Марбург, 16. мая. Віче німецьких націоналів розбили соціальні демократи, обиджені тим, що пос. Гірсаер назвав їх антинародним сторонництвом. Соціаліст Ресель пояснив програму соціальної демократії. В часі річи Шенерерияня Вавнера с Градцю прийшло до криків, в слід за чим комісар розв'язав віче. Націоналі відсипівали відтак в сусіднім броварі при пиві Wacht am Rheim і Bismarcklied, на що соціалісти верещали рfuj!

Гага, 16. мая. Папський нунцій в Газі, Тарнассі, одержав від кардинала Рамполіого порученє, перенести ся на час конференції до Люксембургу. Се наслідки, що папу по причині протесту короля Гумберта не запрошено до участі в міждержавній конференції.

до Львова			зі Львова		
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить	о годині		відходить	о годині	
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галац), Станиславова		1 55	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Ворислава
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		2 08	6:15	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний
7:10	з Зимної-води		2 45	6:30	» » дв. Підзамче
7:40	з Янова		2 48	6:30	до Іцкан (Галац, Ясс, Букарешту) Сучави
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия		8 30	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
8:05	» » на дв. головний			9:25	до Янова
8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:35	до Підволочиск, Бродів
1 30	9:00 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
1 15	з Ярослав і Любачова			12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята
1 50	11:55 з Іцкан, Чернівців і Станиславова			2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята
1 01	з Янова			9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
1 40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно			3:05	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
2 20	5:15 з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.			3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2 35	5:40 » » на дв. голов.			3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
	5:55 з Сокаля, Белзця і Любачова			3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
				5:25	до Брухович
					до Ярослав
Ніч			Ніч		
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		12:50	6:26	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
	6:20 з Іцкан, Сучави			6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята			6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно			7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща
	8:30 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.			7:10	до Сокаля і Рави рускої
	9 21 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.			7:20	до Тернополя дворець головний
	9:55 з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту			7:42	» » дворець Підзамче
12 30	10:10 з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави			7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	10:08 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			8:35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	10:25 » » на дв. голов.			9 11	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова		2 36	10:40	до Іцкан (Ясс, Галац), Сучави
	12:10 зі Скольного, Калуща			10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	3:03 з Підволочиск на дворець Підзамче			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	3:30 » » на дворець головний			11:32	» » дв. Підзамче
2 16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока			4:10	до Кракова (Відня, Берлина)
				5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариям всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі апарати, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневиx.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. До кінця 1898 року випосили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4½% до 1. липня 1899, від 1. липня 1899 будуть вкладки опроцентовані по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., виписовє 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільского житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. На поштову оплату 5 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 55 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уваглядиюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, улица Зибликевича, число 34.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хольявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації кальовів. — З провінції виставє старий оказ на міру.

136

Хорі на легкі

одержать завсїгди певну поміч або пільгу по ужитю мого „Мальтолю“, який я винайшов. Кашель, хрипка, астма, флегма, катар легких і гортанки, дерте в горлі і н. устанють по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найліпшим успіхом, як про се свідчать свідтлі подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, витвореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволено поліційно і часто поручають его лікарі.

Ціна 3 пущок м. 4,90, 6 пущок м. 9,00, 12 пущок м. 16,00 за гроші або післяплатою.

Фляшка на пробу мар. 2,10.

Wilhelm Bieber Fabrikant des Maltol Königsberg i. Pr.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничать в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — 78—?

Іньші товари по умірених цінах.

Видає і відповідає за редакцію: Лев Лопатинський.

З друкарні В. А. Шийковського.